

2000

? מתי מילי 10 שנה על הער מיל
P 10' 900' הער מילי 10'

מילי 10' 900' הער מילי 10'

1- 10' 900' הער מילי 10'

"10' 900' הער מילי 10' - 'en

10' 900' הער מילי 10'

10' 900' הער מילי 10'

10' 900' הער מילי 10' (100' 900')

10' 900' הער מילי 10'

10' 900' הער מילי 10'

10' 900' הער מילי 10'

10' 900' הער מילי 10'

? 10' 900' הער מילי 10' 10' 900' הער מילי 10'

10' 900' הער מילי 10' 10' 900' הער מילי 10'

? 10' 900' הער מילי 10' 10' 900' הער מילי 10'

10' 900' הער מילי 10' 10' 900' הער מילי 10' (100' 900')

10' 900' הער מילי 10' 10' 900' הער מילי 10'

10' 900' הער מילי 10' 10' 900' הער מילי 10' 10' 900' הער מילי 10'

10' 900' הער מילי 10' 10' 900' הער מילי 10'

10' 900' הער מילי 10' 10' 900' הער מילי 10' 10' 900' הער מילי 10'

10' 900' הער מילי 10' 10' 900' הער מילי 10'

10' 900' הער מילי 10' 10' 900' הער מילי 10'

10' 900' הער מילי 10' 10' 900' הער מילי 10'

10' 900' הער מילי 10' 10' 900' הער מילי 10' 10' 900' הער מילי 10'

הנהגות:

הנהגות נכונות - נכונות
הנהגות נכונות - נכונות
הנהגות נכונות - נכונות

"הנהגות" - "הנהגות"

• הנהגות (opportunities) - הנהגות

grew physically

הנהגות נכונות

הנהגות נכונות

הנהגות נכונות

הנהגות נכונות

הנהגות נכונות - נכונות

suffering

הנהגות נכונות - נכונות

"הנהגות נכונות"

הנהגות נכונות - נכונות

"הנהגות"

הנהגות נכונות (הנהגות)

הנהגות נכונות (הנהגות)

הנהגות נכונות (הנהגות)

"הנהגות"

הנהגות נכונות - נכונות

הנהגות נכונות - נכונות

הנהגות נכונות

הנהגות נכונות - נכונות

הנהגות נכונות

הנהגות נכונות - נכונות

- "העל" -

עצמאות

העל הוא זה שיש לו זכות להעלות את המעלה
הוא זה שיש לו זכות להעלות את המעלה

- "העל" -

העל הוא זה שיש לו זכות להעלות את המעלה

הוא זה שיש לו זכות להעלות את המעלה

העל הוא זה שיש לו זכות להעלות את המעלה

העל הוא זה שיש לו זכות להעלות את המעלה

העל הוא זה שיש לו זכות להעלות את המעלה

העל הוא זה שיש לו זכות להעלות את המעלה

העל הוא זה שיש לו זכות להעלות את המעלה

העל הוא זה שיש לו זכות להעלות את המעלה

העל הוא זה שיש לו זכות להעלות את המעלה

העל הוא זה שיש לו זכות להעלות את המעלה

העל הוא זה שיש לו זכות להעלות את המעלה

העל הוא זה שיש לו זכות להעלות את המעלה

העל הוא זה שיש לו זכות להעלות את המעלה

העל הוא זה שיש לו זכות להעלות את המעלה

העל הוא זה שיש לו זכות להעלות את המעלה

העל הוא זה שיש לו זכות להעלות את המעלה

העל הוא זה שיש לו זכות להעלות את המעלה

העל הוא זה שיש לו זכות להעלות את המעלה

excommunication = 'על' -

מה מורה כפיך תנוק:

- "כי טוב היום" - הקמת היה מלא אור

- "הנה נגר ברכה" - קול נגר

- "מן המצבות" - מן המצבות

- סנה

- נשם נהום

מה עם מורה:

- "וישם" - נשם הקדש אלוהים

- "וישם" - "וישם" (carry) כבוד (burden) על המזבח (אשר עליו)

↓
אפשר לומר, מה אני?

כבוד מבורך מאד, שוה זה עם

5. - "וישם את כלום" - מה כבוד ברכה?

1. אלוהים עם המזבח הוה נשם אלוהים

2. מה נשם אלוהים על המזבח ואלוהים עליו

אשר.

* "וישם" מה את המזבח על "וישם" על המזבח?

מן המזבח אלוהים אלוהים כבוד אלוהים את המזבח

כבוד אלוהים, כבוד אלוהים אלוהים עליו יושם על המזבח

מה תנוק.

- "אין" - מה שם מבורך עליו

ע"י - "וישם את המזבח"

ע"י - היום על המזבח אלוהים את המזבח עליו יושם

כבוד עליו.

- ה"י שם מבורך עליו יושם ואלוהים

ה"י שם מבורך ואלוהים מבורך: שם מבורך

ע"י - "וישם את המזבח": מה שם עליו יושם

of 200

דבע' יא קיסנא - פרישן
פון דעם זאך וואס ער האט געזאגט
וואס ער האט געזאגט

פון דעם זאך וואס ער האט געזאגט
וואס ער האט געזאגט

דבע' יא קיסנא
פון דעם זאך וואס ער האט געזאגט
וואס ער האט געזאגט

פון דעם זאך וואס ער האט געזאגט
וואס ער האט געזאגט

- 1. פון דעם זאך וואס ער האט געזאגט (א')
- 2. פון דעם זאך וואס ער האט געזאגט (ב')
- 3. פון דעם זאך וואס ער האט געזאגט (ג')
- 4. פון דעם זאך וואס ער האט געזאגט (ד')
- 5. פון דעם זאך וואס ער האט געזאגט (ה')
- 6. פון דעם זאך וואס ער האט געזאגט (ו')
- 7. פון דעם זאך וואס ער האט געזאגט (ז')
- 8. פון דעם זאך וואס ער האט געזאגט (ח')
- 9. פון דעם זאך וואס ער האט געזאגט (ט')
- 10. פון דעם זאך וואס ער האט געזאגט (י')

פון דעם זאך וואס ער האט געזאגט

פון דעם זאך וואס ער האט געזאגט

פון דעם זאך וואס ער האט געזאגט

פון דעם זאך וואס ער האט געזאגט

פון דעם זאך וואס ער האט געזאגט

פון דעם זאך וואס ער האט געזאגט

פון דעם זאך וואס ער האט געזאגט

פון דעם זאך וואס ער האט געזאגט

פון דעם זאך וואס ער האט געזאגט

שאלות הכנה

1) מה היו שלושת המאורעות ההיסטוריים (historical events) שהיו לפני השעבוד במצרים?

א. יצחק ורואן נולדו למצרים - גורו בני יצחק את

ב. בני ישראל נולדו (התורה)

ג. יצחק נולדו למצרים

2) "ובני ישראל פרו וישרצו ויךבו ויעצמו במאד מאד"

כתבו במילים שלכם את דברי הפסוק

א. ישראל נולדו למצרים

3) עיינו בילקוט שמעוני (בעמוד 3): כיצד מסביר המדרש את המילים "ותמלא הארץ אתם"

א. יצחק ורואן נולדו למצרים ויךבו ויעצמו במאד מאד (התורה - שמעוני)

ב. יצחק ורואן נולדו למצרים ויךבו ויעצמו במאד מאד (התורה - שמעוני)

4) "ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף"

א. עיינו ברש"י וכתבו את שתי הדעות שהביא

ב. הסבירו את המילה "חדש" לפי כל דעה.

5) מדוע פחדו המלך והמצרים מבני ישראל?

6) מה היו שלושת הגזירות (decrees) על בני ישראל במצרים בפרק א'?

א.

ב.

ג.

7) כיצד הגזירות האלו יעזרו לפתור את הבעיה (solve the problem) משאלה 5?

8) לפי רש"י: מי היו המילדות העבריות, מה המעשה הגדול שעשו, ומה שכרם (reward)?

מפרשים המופיעים במקראות גדולות (חובה)

<u>תכן בקצרה</u>	<u>ד"ה</u>	<u>פסוק</u>
		<u>רש"י</u>
(היו יולדות ששה בכרס אחד)	וישרצו	ז
(עשה עצמו כלא יודע)	אשר לא ידע	ח
(כאדם התולה קללתו באחרים)	ועלה מן הארץ	י
(רוח הקדש אמרה כן)	כן ירבה	יב
היא יוכבד (מסביר השם)	שפרה	טו
היא מרים (מסביר השם)	פועה	
(מדוע הקפיד רק על זכרים?)	אם בן הוא	טז
מסביר מה היו עושות	ותחיינה (ההתחלה)	יז
הטובה היתה בתי כהונה ולויה	ויעש להם בתים	כא
(רק באותו יום)	לכל עמו	כב
		<u>רשב"ם</u>
(שלא שיכלה הרחם, כמו בשרצים)	וישרצו	ז
(פרעה עשה, לשמרם שלא ילכו ליולדות)	ויעש להם בתים	כא
		<u>אבן עזרא</u>
(מדבר על המצרים)	וטעם וכל הדור ההוא	ו
(שלא היו מתים כדרך העולם)	וירבו	ז
(שפרה ופועה היו שרות על מילדות רבות)	ויאמר מלך מצרים	טו
		<u>רמב"ן</u>
(מה היתה החכמה של פרעה? ההדרגתיות)	הבה נתחכמה לו	י
		<u>ספורנו</u>
(מדובר על שבעים הנפש)	וכל הדור ההוא	ו
(מתאר את התנהגות בני ישראל)	פרו וישרצו	ז
("לא ידע": לא חשב שטובת העבר מחייבת)	ויקם מלך חדש	ח
(מכיון שהם שונים - הם שונאים)	ונוסף גם הוא על שונאינו	י
(אותן שהיו בעירו)	למילדות העבריות	ט"ז

מקורות נוספים ליחידה א'

שמות רבה

ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרך, ... שהיו מחליפין מלאכת אנשים לנשים ומלאכת נשים לאנשים

ילקוט שמעוני

ותמלא הארץ אותם שנתמלאו בתי טרטיאות ובתי קרקסיות מהם. מיד גזרו עליהם שיפרשו מהן...

תהלים קה

(כה) הַפֶּךְ לִבְּךָ לִשְׂנֵא עֲמוֹ לְהַתְנַכֵּל בְּעַבְדֵי

מדרש תנחומא

כשמת יוסף הפרו ברית מילה. אמרו: נהיה כמצרים. כיון שראה כן - הפר הקב"ה את האהבה שהיה אוהב אותם שנאמר: הַפֶּךְ לִבְּךָ לִשְׂנֵא עֲמוֹ לְהַתְנַכֵּל בְּעַבְדֵי

רבנו בחיי

הבה נתחכמה לו- וההתחכמות הזו הוא שבאו עליהם המצריים בעלילות, תחילה בממונם, הוא שכתוב "וישימו עליו שרי מיסים", העלה עליהם מס כבד והיה מראה להם כי אין זה מצד איבה, כי כן דרך מלכי הארץ להטיל מס על אנשיהם, ואח"כ גזר עליהם שעבוד בגופן הוא שכתוב "ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרך" ואחר כך הוסיף בגזירה ומנע מהם התבן, שנאמר "ותבן לא ינתן לכם ותכן לבנים תתנו", ואח"כ הוסיף בגזירה ומררו את חייהם בעול כבד ונמאס יותר מזה, וזהו שכתוב "וימררו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים ובכל עבודה בשדה" ... והנה פרעה הרשע כוון בכל מיני ענוין אלה להתיש כוחם של ישראל ולהמעיט זרעם, שלא יפרו וירבו... ולפי שראה שלא היו מתמעטין בכל זה אבל היו מתרבים, כמו שנאמר: "זכאשר יענו אותו כן ירבה" לפיכך גזר עליהם הריגה.

מלבי"ם:

זו פר - ר"ל שהולידו בנים, וישרצו - שזה מורה ההפרה היתרה שלא כדרך טבע בני אדם רק כטבע השרצים שיוולדות הרבה ולדות בפעם אחת, ובדרך הטבע שהאשה שיוולדת תאומים וכ"ש יותר מזה לא יתקיימו, והם רבו - והגם שראוי שיהיו חלוישים ורפויי כת, הם עצמו - בכח וגבורה במאד מאד - עד שצר להם ארץ גשן ותמלא הארץ אותם.

העמק דבר:

ותמלא הארץ אותם - לא ארץ גושן לבד... אלא אפילו כל ארץ מצרים מלאה הארץ את ישראל. ... והיינו דכתיב במכת בכורות "ופסח ה' על הפתח" הרי שהיו הרבה בתי ישראל בקרב בתי מצרים. ... ובא הכתוב להקדים בזה סיבות שנאת מצרים... משום שנקשו לצאת מרצון יעקב אביהם שישבו דוקא בארץ גושן כדי שיהיו בדד ונבדל ממצרים... אבל הם לא רצו כן. ובשמות רבה איתא עוד שפסקו למול מזה הטעם שאמרו נהיה כמצרים. דאחר שקבעו דירתם בקרבם מצאו טוב להם להשתוות למצרים ולא יהיו ניכרים שהמה יהודים.

יחידה ב': משה רבנו המנהיג, פרק ב' ופרק ג' פס' א' (MOSHE THE LEADER)

הבנת הנקרא

הסבירו המלים הבאות:

<u>hid</u>	ותצפנהו:	<u>became pregnant</u>	ותהר:
<u>coated</u>	ותחמרה:	<u>wicker basket</u>	תבת גמא:
<u>reeds</u>	סוף:	<u>tar</u>	זפת:
<u>stood</u>	ותתצב:	<u>bank of the river</u>	שפת היאור:
<u>לגרה + מלח</u>	עלמה:	<u>maid (maid)</u>	אמתה:
	מסכנות	<u>nursing mother</u>	מינקת:
<u>סבלותם</u>	סבלותם:	<u>will draw out</u>	משיתהו:
<u>ויד:</u>	ויד:	<u>he turned</u>	ויפן:
<u>where animals drink</u>	ההטים:	<u>draw water</u>	ותדלנה:
	ויואל:		איו:
	ויאנחו:		נכריה:
	שועתם:		ויזעקו:
	רעה:		נאקתם:

תנו כותרת לקטעים הבאים בפרק ב':

- _____ א - ד:
- _____ ה - ו:
- _____ יא - טו:
- _____ יג - טז:
- _____ טז - כב:
- _____ כג - כה:

כתבו סכום קצר של הפרק:

שאלות הכנה

1) מה ידוע לכם מהפסוקים על משפחתו של משה רבנו?

10'

2) מדוע אמו של משה היתה צריכה להצפינו? ענו על פי מה שלמדתם בפרק הקודם

כיצד עזרה משה לנשים עם בנות

3) כיצד עזרה (helped) אחותו של משה לאחיה?

למאמר עם נשים והפיקה את האלם לנשים אלו

4) לדעתכם: אם בת פרעה לא היתה מוצאת את משה - מה היה קורה לו?

לחם 'יהיה נהפך לזו או לנחמה אחר

5) הסבירו את השם "משה".

מן מים ומהו

6) מה הם שלושת המקרים בפרק ב' בהם ניסה משה לעזור לאנשים?

7) כיצד קרה שמשה נשא (married) את בת יתרו? מה עשה במדין? (עיינו גם בפרק ג, פס' א)

8) מה השתנה (changed) בסוף פרק ב? מדוע עכשיו? ענו רק על פי הפסוקים

מפרשים המופיעים במקראות גדולות (חובה)

<u>תכן בקצרה</u>	<u>ד"ה</u>	<u>פסוק</u> <u>רש"י</u>
גרשה ונשאה שנית	ויקח את בת לוי (ש"ח מ', נ')	א
שנמלא הבית אורה (ש"ח מבאר הוכחתו)	כי טוב הוא (ש"ח ס', מ"דאל"כ)	ב
שני פרושים: שפחתה, או ידה	את אמתה	ה
שני פרושים: ראתה הילד או שכינה	ותפתח ותראהו	ו
מסביר מדוע מינקת עברית דווקא	מן העבריות	ז
נעשה חשוב בבית פרעה	ויגדל משה	יא
משה רצה להשתתף בצער עמו	וירא בסבלותם	
מסביר מדוע הכה דווקא איש זה	מכה איש עברי	
ראה את התנהגות המצרי בבית ובשדה	ויפן כה וכה	יב
ראה שאין איש זכאי עתיד לצאת ממנו	וירא כי אין איש	
הניצים היו דתן ואבירים	שני אנשים עברים	יג
המכה נקרא רשע עוד לפני ההכאה	למה תכה	
ירא מפרעה, או מדלטורין, שלכן לא יגאלו	ויירא משה	יד
שני פרושים מה ולמי נודע ומהו הדבר	אכן נודע הדבר	
גרשו בנותיו כי כפר באמונתם	ולכהן מדין	טז
ישא אחת מכך (ש"ח: מדוע לא פרש כפשוטו)	ויאכל לחם (ש"ח צ)	כ
הלך למדבר להמנע מגזל	א (ג') אחר המדבר	
	<u>אבן עזרא</u>	
אולי סובב ה' את הדבר כדי שילמד	ותחמרה (מ"זמחשבות ה' עמקו")	ג
בבית פרעה הליכות מנהיגות וגדולה		
אחיו המצריים	ויצא אל אחיו	יא
	<u>רמב"ן</u>	
ראתה טוב מיוחד והתאמצה לשמרו	ותרא אותו כי טוב הוא	ב
אחיו היהודים, כי הגידו לו שהוא יהודי	וטעם ויצא אל אחיו	יא
	<u>ספורנו</u>	
שיושיע אחרים	ותקרא שמו משה	י
בדבור, ולא עזר לאחד	ויאמר לרשע	יג
לא נקם במגרשים כי היו כולם נכרים	ויקם משה ויושיען	יז
בא להתבודד ולהתפלל	א (ג') ויבא אל הר האלהים חרבה	

... a goat ran away so he chased him. The goat went to drink, he didn't know he ran away from thirst, he carried the goat back, he said he has a lot of water. He said 'it is like his goat & he will take care of them'

מקורות נוספים ליחידה ב'

שמות רבה

ומשה היה רועה... כשהיה משה רבינו עליו השלום רועה צאנו של יתרו במדבר, ברח ממנו גדי ורץ אחריו... נזדמנה לו בריכה של מים ועמד הגדי לשתות. כיון שהגיע משה אצלו אמר: אני לא הייתי יודע שרץ היית מפני צמא, עיף אתה! הרכיבו על כתיפו והיה מהלך. אמר הקב"ה יש לך רחמים לנהוג צאנו של בשר ודם כך, חיידך אתה תרעה צאני ישראל... (ב'ב')

מדרש תנחומא

וירא בסבלותם... שהיה רואה ובוכה בסבלותם ואומר: חבל לי עליכם, מי יתן מותי עליכם!

רלב"ג

התועלת הראשון הוא במדות, והוא שאין ראוי לאדם שיתרשל מן ההשתדלות בהצלה, כפי מה שאפשר, ואע"פ שיהיה הפגע באופן שיחשוב שלא יתכן שתשקלם לו ממנו הצלה. הלא תראה כי אם משה, כאשר ראתה שלא יכלה עוד להצפין בנה, לא נתרשלו ידיה מפני זה מהשתדל בהצלתו כפי מה שאפשר לה, ולזה שמה אותו בסוף על שפת היאור... והתיבה היתה נסתרת... כדי שלא יראה אותה אדם. ואע"פ שלא היה אפשר לו לחיות שם בזולת מזון, הנה לא נמנעה מפני זה משים אותו שם כדי שתרחיק מתתו זמן מה, ואולי תוך הזמן ההוא ימצא לה עזר מהצרה הזאת, או תלך להניק אותו שמה בלילה...

התועלת השנית להודיע עוצם השגחת השם יתעלה במושגחים ממנו. שהוא סבב שתמצאהו בת פרעה ותחמול עליו להצילו, והיה זה סיבה אל שגדל בבית פרעה והתחכם שם עם חכמי מצרים. והיה זה כלי לו להשיג אל חכמת הנמצאות והיה נביא... ועוד כי מפני זה היתה לו נפש גבוהה, כי לא גדל בשפלות ועבדות, כמו הענין בשאר אחיו. והיה מפני זה נכון להיות מתגבר כנגד פרעה להוציא בני ישראל מארצו. הנה הרע שחשב פרעה לעשות כדי שלא ימצא שם בן לישראל מושיע אותם, שם אותו השם יתברך כלי אל המצאותו...

חזקוני

ותקרא שמו משה - משוי אין כתיב כאן אלא משה. לאמר: כשם שמשיתיהו כן יהיה הוא מושה אחרים, פי יהיה מושה את ישראל ממצרים.

הכתב והקבלה

ויפן כה וכה - חשב משה שאחד מאחיו העברים העומדים סביבו יתקומם על המצרי ויציל את אחיו המוכה מכת מות. וירא כי אין איש - ראה שאין ביניהם... שם על לב צרת אחיו להשתדל על הצלתו.

נחמה לייבוביץ'

אין התורה מספרת כיצד הגיע משה, המגודל אצל בת פרעה, זה אשר כל שערי העולם הזה פתוחים לפניו, לידי החלטה לעזוב את מעמדו הרם... ולהיספח למחנה החלכאים והנדכאים... כל הנאמר על המעבר ממחנה למחנה הוא פסוק אחד: ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלותם... מסופרים לנו... שלושה מעשים שעשה: שלוש פעמים הוא מתערב בסכסוכים, שלוש פעמים הוא מציל עשוק מיד עושק:

- הראשון: סכסוך בין עברי לבן נכר
- השני: סכסוך בין עברי לעברי

4) "ותקרא שמו משה כי מן המים משיתיהו"
א. מהו השם המתאים יותר מבחינת הדקדוק, לפי "חזקוני"?
ב. מדוע קראה לו משה? (עיינו גם בספורנו)

א. יפני

ב. כי הוסיף את פי יפני ויפניו

5) הסבירו דברי רלב"ג: הנה הרע שחשב פרעה לעשות כדי שלא ימצא שם בן לישראל מושיע אותם, שם אותו השם יתברך כלי אל המצאותו

החוקר גרסוה פירש מאו אצל סבית רמיה בלשם יצרת רמיה - כי גרס
א. חסידים ופירש ספרו

6) מה לומדים על אישיותו של משה מכל מריבה בה התערב? (על פי נחמה לייבוביץ)

7) "וירא כי אין איש"

א. כיצד פרש רש"י מילים אלו? כיצד פרש אותם בעל הכתב והקבלה?
ב. לפי פרוש הכתב והקבלה, הסבירו את תכונת המנהיגות שהראה משה במעשה זה.

א.

ב.

8) "זמשה היה רועה את צאן יתרו חתנו"

א. מה סיפר המדרש על משה והטלה.
ב. אילו תכונות מנהיגותיות הראה משה ברעותו את צאן יתרו לפי רש"י והמדרש?

א.

ב.